

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลง ส่วนของทุนและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควร ในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากธนาคารตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกธนาคาร หรือหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของธนาคาร

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล คือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่า รายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของธนาคาร
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปรูเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปรูว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้ธนาคารต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายใน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นายประจักษ์ บุญยัง)
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางจิตรา เมฆापงศ์พันธุ์)
ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 5

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2561	2560
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก	4	540,283,724,301	1,026,945,795,474
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	5	72,037,893,030	65,926,425,061
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	6	3,914,953,603,942	3,341,596,798,180
เงินให้กู้ยืม	7	1,417,696,021	13,290,234,552
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	8	6,521,534,736	6,962,035,468
สินทรัพย์อื่น	9	300,166,566,616	376,089,167,679
รวมสินทรัพย์		4,835,381,018,646	4,830,810,456,414
หนี้สินและส่วนของทุน			
เงินรับฝาก	10	555,623,352,580	356,116,008,574
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	11	43,744,692,234	45,127,731,516
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	12	578,910,000,000	559,259,000,000
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	13	4,537,253,830,824	4,523,046,646,562
หนี้สินอื่น	14	290,269,832,756	363,712,505,656
รวมหนี้สิน		6,005,801,708,394	5,847,261,892,308

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2561	2560
หนี้สินและส่วนของทุน (ต่อ)			
ส่วนของทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000	20,000,000
เงินจัดสรรตามกฎหมาย	15	27,307,931,128	27,307,931,128
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	16	624,075,747	624,075,747
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	17	(241,093,823,236)	(164,983,727,289)
ขาดทุนสะสม	18	(880,220,698,008)	(807,603,942,044)
ขาดทุนสุทธิสำหรับงวด		(77,058,175,379)	(71,815,773,436)
รวมส่วนของทุน		(1,170,420,689,748)	(1,016,451,435,894)
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		4,835,381,018,646	4,830,810,456,414

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายวิโรฒ สันติประภพ)

ผู้ว่าการ

(นางชนาธิป จรียาวิโรจน์)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายการเงินและการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

		หน่วย : บาท	
	หมายเหตุ	2561	2560
รายได้			
ดอกเบี้ยรับ		108,535,549,485	65,878,349,581
ค่าธรรมเนียม		560,814,711	516,725,180
รายได้อื่น		922,501,705	1,920,618,896
รวมรายได้		110,018,865,901	68,315,693,657
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี้ยจ่าย		89,759,297,823	80,964,404,040
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		65,619,342,175	43,734,134,566
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนสุทธิ		17,933,784,372	4,782,517,456
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		5,152,640,978	5,079,556,281
ค่าใช้จ่ายอื่น	19	8,611,975,932	5,570,854,750
รวมค่าใช้จ่าย		187,077,041,280	140,131,467,093
ขาดทุนสุทธิ		(77,058,175,379)	(71,815,773,436)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	หน่วย : บาท	
	2561	2560
ขาดทุนสุทธิ	(77,058,175,379)	(71,815,773,436)
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น		
รายการที่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน		
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ส่วนเปลี่ยนแปลงในบัญชีเงินสำรองอันเกิดจาก		
การตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	(76,110,095,947)	(197,103,592,431)
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน		
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ขาดทุนจากการประมาณการตาม		
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(800,982,528)	(1,768,428,126)
รวมขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ	(76,911,078,475)	(198,872,020,557)
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	(153,969,253,854)	(270,687,793,993)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	ทุนประเดิม	เงินจัดสรร ตามกฎหมาย	เงินสำรอง เพื่อรักษาระดับ กำไรนำส่งรัฐ	เงินสำรองอันเกิด จากการตีราคา สินทรัพย์และหนี้สิน	ขาดทุนสะสม	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	รวม
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2560	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	32,119,865,142	(725,028,181,880)	(80,807,332,038)	(745,763,641,901)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	(80,807,332,038)	80,807,332,038	-
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	-	-	-	(197,103,592,431)	(1,768,428,126)	(71,815,773,436)	(270,687,793,993)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2560	<u>20,000,000</u>	<u>27,307,931,128</u>	<u>624,075,747</u>	<u>(164,983,727,289)</u>	<u>(807,603,942,044)</u>	<u>(71,815,773,436)</u>	<u>(1,016,451,435,894)</u>
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2561	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(164,983,727,289)	(807,603,942,044)	(71,815,773,436)	(1,016,451,435,894)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	(71,815,773,436)	71,815,773,436	-
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	-	-	-	(76,110,095,947)	(800,982,528)	(77,058,175,379)	(153,969,253,854)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2561	<u>20,000,000</u>	<u>27,307,931,128</u>	<u>624,075,747</u>	<u>(241,093,823,236)</u>	<u>(880,220,698,008)</u>	<u>(77,058,175,379)</u>	<u>(1,170,420,689,748)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	หน่วย : บาท	
	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
ขาดทุนสุทธิ	(77,058,175,379)	(71,815,773,436)
รายการปรับกระทบขาดทุนสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี	751,959,535	733,306,079
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(4,919,034)	(1,265,134,154)
สินทรัพย์ระหว่างทำตัดจำหน่าย	13,865,480	16,600,457
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนสุทธิ	17,933,784,372	4,782,517,456
ดอกเบี้ยรับ	(108,535,549,485)	(65,878,349,581)
ดอกเบี้ยจ่าย	89,759,297,823	80,964,404,040
ขาดทุนจากการเปลี่ยนต้นทุนสินทรัพย์และหนี้สิน		
เงินตราต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินสด	1,280,745,190	16,129,570,525
กำไรจากการลดยอดเงินกันไว้เพื่อขาดทุนจากภาระรับขายฝาก	(26,327,335)	(39,106,529)
รายได้ค้างรับเพิ่มขึ้นสุทธิ	(34,245,461)	(26,592,641)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(121,385,098)	234,976,788
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า(เพิ่มขึ้น)ลดลงสุทธิ	5,751,057	(5,068,747)
	(76,035,198,335)	(36,168,649,743)
เงินสดรับดอกเบี้ย	104,536,887,014	69,895,736,216
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	(63,869,735,756)	(54,937,108,619)
ขาดทุนจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน		
สินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	(35,368,047,077)	(21,210,022,146)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	หน่วย : บาท	
หมายเหตุ	2561	2560
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
เงินฝากต่างประเทศ	265,750,943,080	(272,409,058,335)
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	(8,347,892,309)	837,604,450
เงินให้กู้ยืม	11,827,071,408	98,677,228,728
สินทรัพย์อื่น	15,183,843,507	(6,190,111,081)
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	199,512,263,834	68,972,646,500
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	19,651,000,000	248,953,000,000
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	(12,484,275,651)	326,043,707,569
หนี้สินอื่น	(11,562,051,559)	(7,254,410,712)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	444,162,855,233	436,420,584,973
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์ในประเทศ	(84,426,928,892)	(103,843,439,780)
เงินสดรับจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ในประเทศ	25,451,000,000	39,112,000,000
เงินสดจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ	(9,708,901,139,220)	(6,721,473,949,929)
เงินสดรับจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ต่างประเทศ	9,090,749,211,344	6,369,337,036,336
เงินสดจ่ายจากการซื้ออาคารและอุปกรณ์	(293,419,091)	(1,047,267,627)
เงินสดรับจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	4,930,912	1,283,394,492
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(677,416,344,947)	(416,632,226,508)
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในเงินสด	8,213,341,239	(29,631,007,068)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(225,040,148,475)	(9,842,648,603)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด	548,351,275,565	558,193,924,168
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นงวด	4 323,311,127,090	548,351,275,565

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จัดตั้งตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ร.บ. ธปท.) โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินภารกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

2. เกณฑ์การจัดทำงานการเงิน

งบการเงินของ ธปท. ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ธปท. โดยมาตรา 54 กำหนดให้การบัญชีของ ธปท. จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป ทั้งนี้ หลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป หมายถึง มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวปฏิบัติที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี

ในการจัดทำงานการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหาร ธปท. ต้องใช้วิจารณญาณ การประมาณการ และข้อสมมติหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชีและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณการไว้

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงานการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงประมาณการทางบัญชีจะบันทึกโดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

งบการเงินนี้เป็นงบการเงินของ ธปท. โดยไม่รวมทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

3.1.1 รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาและอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีเฉพาะเรื่อง ส่วนรายได้ที่มีไขดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.1.2 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา ค่าใช้จ่ายที่มีไขดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้างสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝากเงินในต่างประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยติดลบแสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

3.2 การรับรู้ผลจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนกองทุน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

3.3 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงานตามแนวทางปฏิบัติที่ ธปท. กำหนด กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนกองทุน

กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการลดลงของฐานะเงินตราต่างประเทศในแต่ละสกุลเงิน การคำนวณต้นทุนเงินตราต่างประเทศใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรายการเงินตราต่างประเทศที่ได้มาแต่ละสกุลเงินเป็นรายวัน เพื่อเป็นต้นทุนของรายการขายในวันนั้น ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นซึ่งคณะกรรมการ ธปท. กำหนด โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ธปท.

3.4 ตราสารอนุพันธ์

ธปท. ป้องกันความเสี่ยง โดยทำธุรกรรมตราสารอนุพันธ์เพื่อเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรอง และใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคา อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมที่แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนกองทุน ทั้งนี้ จะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการปิดสถานะก่อนครบกำหนด หรือใช้สิทธิตามสัญญา หรือสัญญาครบกำหนด หรือเมื่อมีการชำระส่วนต่างของราคา

3.5 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Contracts)

สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้บริหารสภาพคล่อง โดยถือเป็นการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 2 สกุล และมีสัญญาแลกเปลี่ยนเงินสกุลเดียวกันกลับคืนในอนาคต แสดงด้วยมูลค่าสุทธิของภาระคงค้างที่แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าภาระคงค้างแสดงเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนกองทุน และทยอยรับรู้ส่วนต่างอันเกิดจากการแลกเปลี่ยนเป็นดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่ายตามระยะเวลาของสัญญา

3.6 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

หลักทรัพย์ในประเทศ เป็นหลักทรัพย์ที่ ธปท. ถือไว้จนครบกำหนดเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

หลักทรัพย์ต่างประเทศ เป็นหลักทรัพย์ที่ ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ รวมถึงส่วนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น

ต้นทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3.7 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดเงินต้นคงค้าง ส่วนดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์อื่น

3.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดินแสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการให้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

<u>ประเภทสินทรัพย์</u>	<u>อายุการให้ประโยชน์</u>
อาคาร สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5-20 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์ มีการทบทวนทุกสิ้นปี

3.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ 5 ปี

3.10 สินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม

ธปท. มีวัตถุพิพิธภัณฑสถานซึ่งถือเป็นสินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม เช่น เหยียบญโบราณ ธนบัตรโบราณ และผ้าโบราณ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อและการรับบริจาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และจัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑสถานของ ธปท. แต่ไม่ได้มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของธนาคารกลาง ทั้งนี้ วัตถุพิพิธภัณฑสถานที่ได้จากการจัดซื้อตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา บันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินที่ซื้อ และแสดงรายการภายใต้สินทรัพย์อื่น อย่างไรก็ตาม วัตถุพิพิธภัณฑสถานที่ได้จากการรับบริจาค ธปท. ไม่ได้บันทึกบัญชี โดยได้มีการจัดทำทะเบียนวัตถุพิพิธภัณฑสถานเพื่อควบคุมสินทรัพย์ทุกรายการ

3.11 การยืมตราสารหนี้

ธปท. ยืมตราสารหนี้จากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และ/หรือนิติบุคคลอื่นตามที่ ธปท. กำหนด และออกตราสารหนี้ ธปท. ให้ผู้ให้ยืมตราสารหนี้เพื่อเป็นหลักประกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายการเงิน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย

ธปท. จะรับรู้ค่าธรรมเนียมจากการทำธุรกรรมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน และเปิดเผยจำนวนตราสารหนี้ที่ยืมเป็นภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และกรณี ธปท. นำตราสารหนี้ที่ยืมไปขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ธปท. จะแสดงสิทธิที่จะได้รับคืนตราสารหนี้ตามสัญญาซื้อคืนด้วยมูลค่าตามสัญญาไว้ในสินทรัพย์อื่น และแสดงภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนตราสารหนี้ไว้ในหนี้สินอื่น

3.12 ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน

3.12.1 โครงการสมทบเงิน

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ธปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จัดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว เงินส่วนที่ ธปท. จ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าวรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3.12.2 โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์ ประกอบด้วย โครงการบำเหน็จบำนาญ ตามข้อบังคับ ธปท. ว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน ตามระเบียบ ธปท. เรื่อง การรักษาพยาบาล

ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) แสดงเป็นหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานด้วยมูลค่าปัจจุบัน และรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน สำหรับกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดขึ้น

4. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		
เงินสด	75,332	75,407
เงินฝากในประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	3	4
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	247,976	472,940
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	323,311	548,351
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากพิเศษ)	216,973	478,595
รวม	540,284	1,026,946

4. เงินสดและเงินฝาก (ต่อ)

เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำ) ธปท. ฝากไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ
มิได้ถือไว้เพื่อการชำระภาระผูกพันระยะสั้น

5. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
สิทธิซื้อส่วนสำรอง		
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด	144,809	149,387
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	(14,007)	(24,482)
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	(103,042)	(104,424)
	27,760	20,481
สิทธิพิเศษถอนเงิน	44,278	45,445
รวม	<u>72,038</u>	<u>65,926</u>

6. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
หลักทรัพย์ในประเทศ - แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย		
พันธบัตรรัฐบาล	405,561	349,562
รวมหลักทรัพย์ในประเทศ	<u>405,561</u>	<u>349,562</u>
หลักทรัพย์ต่างประเทศ - แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม		
ตัวเงินคลังและตราสารหนี้ระยะสั้น	603,265	472,570
พันธบัตรและตราสารหนี้ระยะยาว	2,831,775	2,499,394
เงินลงทุนในตราสารทุน	54,412	-
เงินลงทุนใน Asian Bond Fund	19,941	20,071
รวมหลักทรัพย์ต่างประเทศ	<u>3,509,393</u>	<u>2,992,035</u>
รวม	<u>3,914,954</u>	<u>3,341,597</u>

7. เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย	-	11,541
เงินให้กู้ยืมตามภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	<u>1,418</u>	<u>1,749</u>
รวม	<u>1,418</u>	<u>13,290</u>

เงินให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย เป็นการให้กู้ยืมตามพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย พ.ศ. 2555

เงินให้กู้ยืมตามภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นการจัดสรรวงเงินตามข้อตกลงที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 21.8.1

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท									
	2561									
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม					
	ยอด		ยอด		ยอด		ยอด			
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ	
ที่ดิน	2,193	-	-	2,193	-	-	-	-	2,193	
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	5,236	325	-	5,561	3,218	211	-	3,429	2,132	
อุปกรณ์	4,641	366	48	4,959	2,561	437	47	2,951	2,008	
สินทรัพย์ระหว่างทำ	<u>671</u>	<u>272</u>	<u>754</u>	<u>189</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>189</u>	
รวม	<u>12,741</u>	<u>963</u>	<u>802</u>	<u>12,902</u>	<u>5,779</u>	<u>648</u>	<u>47</u>	<u>6,380</u>	<u>6,522</u>	

	หน่วย : ล้านบาท									
	2560									
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม					
	ยอด		ยอด		ยอด		ยอด			
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ	
ที่ดิน	2,200	-	7	2,193	-	-	-	-	2,193	
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,806	454	24	5,236	2,998	240	20	3,218	2,018	
อุปกรณ์	3,882	902	143	4,641	2,320	377	136	2,561	2,080	
สินทรัพย์ระหว่างทำ	<u>1,115</u>	<u>972</u>	<u>1,416</u>	<u>671</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>671</u>	
รวม	<u>12,003</u>	<u>2,328</u>	<u>1,590</u>	<u>12,741</u>	<u>5,318</u>	<u>617</u>	<u>156</u>	<u>5,779</u>	<u>6,962</u>	

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2561 และ 2560 มีจำนวน 648 ล้านบาท และ 617 ล้านบาท ตามลำดับ

ที่ดิน ณ สิ้นปี 2561 และ 2560 จำนวน 2,193 ล้านบาท ไม่รวมที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา และที่ดินจังหวัดระยอง มูลค่าตามบัญชี จำนวน 273 ล้านบาท ซึ่งเดิมมีวัตถุประสงค์ถือไว้เพื่อใช้ดำเนินงาน แต่ต่อมาไม่ได้ใช้ประโยชน์ ธปท. จึงได้อนุมัติให้ขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว และนำไปแสดงในสินทรัพย์อื่น

9. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ - เงินบาท	117,049	128,906
สิทธิรับคืนตราสารหนี้ตามสัญญาซื้อคืน	139,331	207,570
รายได้ค้างรับ	24,287	20,278
เงินสมทบการเป็นสมาชิกในองค์กรอื่น	1,487	1,534
อื่น ๆ	<u>18,012</u>	<u>17,801</u>
รวม	<u>300,166</u>	<u>376,089</u>

สินทรัพย์อื่น ๆ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 จำนวน 18,012 ล้านบาท และ 17,801 ล้านบาท ตามลำดับ ได้รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงานต่าง ๆ ซึ่งมีราคาทุน ยกมาต้นปี จำนวน 1,653 ล้านบาท เพิ่มขึ้นระหว่างปี จำนวน 82 ล้านบาท ลดลงระหว่างปี จำนวน 6 ล้านบาท ค่าตัดจำหน่ายสะสม จำนวน 1,512 ล้านบาท ราคาตามบัญชี ณ วันสิ้นปี จำนวน 217 ล้านบาท ค่าตัดจำหน่ายประจำปี 2561 จำนวน 104 ล้านบาท

10. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เงินรับฝากแบบไม่มีดอกเบี้ย		
เงินรับฝากจากรัฐบาล	382,454	184,107
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน	141,915	130,207
เงินรับฝากอื่น	<u>7,780</u>	<u>14,129</u>
	532,149	328,443
เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย	<u>23,474</u>	<u>27,673</u>
รวม	<u>555,623</u>	<u>356,116</u>

10. เงินรับฝาก (ต่อ)

เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย เป็นเงินรับฝากที่ ธปท. รับฝากจากสมาชิกสถาบันการเงินโดยจ่ายดอกเบี้ย เพื่อเป็นช่องทางให้สถาบันการเงินใช้ปรับสภาพคล่องสั้นวัน และ ธปท. ใช้ควบคุมดูแลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินให้เหมาะสมในการส่งผ่านนโยบายการเงิน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงิน

11. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ตามสัดส่วนโควตาที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรมีจำนวน 970 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 43,745 ล้านบาท และ 45,128 ล้านบาท ตามลำดับ

12. หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน

หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มียอดคงค้างจำนวน 578,910 ล้านบาท และ 559,259 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมในประเทศทั้งจำนวน

13. ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
พันธบัตร ธปท.		
อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี	2,457,494	2,278,482
อายุคงเหลือเกิน 1 ปี	1,010,073	756,357
หัก ส่วนที่ถือโดย ธปท.	(65,333)	(11,292)
	3,402,234	3,023,547
ตราสารหนี้ ธปท. อื่น (อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี)	1,135,020	1,499,500
รวม	<u>4,537,254</u>	<u>4,523,047</u>

ตราสารหนี้ที่ ธปท. เป็นผู้ออกประกอบด้วยพันธบัตร ธปท. และตราสารหนี้ ธปท. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย โดยในปี 2561 ธปท. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตร ธปท. จำนวน 47,019 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตราสารหนี้ ธปท. จำนวน 23,481 ล้านบาท แสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่าย

พันธบัตร ธปท. ส่วนที่ถือโดย ธปท. เกิดจากการซื้อคืนพันธบัตร ธปท. เพื่อช่วยให้การบริหารสภาพคล่องในตลาดเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

14. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	14,007	24,482
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	103,042	104,424
ภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนตราสารหนี้	139,331	207,570
หนี้สินสุทธิจากสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ	12,882	8,413
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	7,832	7,290
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	7,770	8,239
อื่น ๆ	<u>5,406</u>	<u>3,294</u>
รวม	<u>290,270</u>	<u>363,712</u>

ทั้งนี้ หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วย หนี้สินตามโครงการบำเหน็จบำนาญ 5,129 ล้านบาท และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน 2,703 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 1 มกราคม	7,290	5,795
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	138	131
ต้นทุนดอกเบี้ย	135	141
ผลประโยชน์ที่จ่ายและโอนระหว่างปี	(532)	(545)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	<u>801</u>	<u>1,768</u>
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>7,832</u>	<u>7,290</u>

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

อัตราคิดลดเฉลี่ย	1.86% - 5.77%
อัตราขึ้นเงินเดือนถ้วนเฉลี่ย	6.50%
อัตราแนวโน้มต้นทุนการรักษาพยาบาล	2.00%
อายุขัย	ตารางมรณะของประเทศไทย พ.ศ. 2560

15. เงินจัดสรรตามกฎหมาย

ตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545 เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมและเสริมสร้างความมั่นคง โดยในปี 2545 ธปท. ได้รับโอนเงินบาทจากบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตรา จำนวน 165,000 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม และส่วนที่เกินจากการชดเชยดังกล่าว แสดงไว้เป็นเงินจัดสรรตามกฎหมาย จำนวน 27,308 ล้านบาท ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีรายการเคลื่อนไหวในบัญชีดังกล่าว

16. เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ

เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มียอดคงเหลือ จำนวน 624 ล้านบาท เป็นเงินสำรองที่สะสมขึ้นจากกำไรสุทธิส่วนที่เหลือจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2533 - 2539 เพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐตามหลักเกณฑ์การจัดสรรกำไรสุทธิที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง โดยกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดการนำส่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดินเพิ่มเติมทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีการจัดสรรกำไรสุทธิสะสมเข้าบัญชีดังกล่าวอีก

17. เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สิน		
ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	(256,078)	(160,123)
กำไร(ขาดทุน)ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	15,924	(5,087)
กำไร(ขาดทุน)ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	(931)	223
กำไร(ขาดทุน)ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าสัญญาซื้อขายฝาก	____(9)	____3
รวม	<u>(241,094)</u>	<u>(164,984)</u>

เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน มีไว้เพื่อสะสมผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (2) แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

18. ขาดทุนสะสม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ธปท. มียอดคงค้างในบัญชีขาดทุนสะสม จำนวน 880,221 ล้านบาท และ 807,604 ล้านบาท ตามลำดับ รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงขาดทุนสะสมปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

18. ขาดทุนสะสม (ต่อ)

ทั้งนี้ สาเหตุการขาดทุนในปี 2561 เกิดจากผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และจากการจ่ายดอกเบี้ยเพื่ออุดหนุนสภาพคล่องในการดำเนินนโยบายการเงิน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของ ธปท. ในการดูแลเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ผลขาดทุนสะสมดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของธนาคารแห่งประเทศไทย

19. ค่าใช้จ่ายอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
ขาดทุนจากตราสารอนุพันธ์	5,419	2,553
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	752	733
ค่าจัดการลงทุนโดยผู้จัดการทุนภายนอก	848	756
อื่น ๆ	<u>1,593</u>	<u>1,529</u>
รวม	<u>8,612</u>	<u>5,571</u>

ขาดทุนจากตราสารอนุพันธ์ เป็นผลจากการทำธุรกรรมสัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures Contracts) ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรอง และใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาและอัตราดอกเบี้ย

20. ผลตอบแทนผู้บริหารสำคัญ

ในปี 2561 และ 2560 ธปท. ได้จ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้บริหารตั้งแต่ระดับรองผู้ว่าการขึ้นไป และคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ. ธปท. ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการและควบคุมการดำเนินการของ ธปท. จำนวน 62 ล้านบาท และ 61 ล้านบาท ตามลำดับ

21. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ธปท. มีภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

21.1 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contracts)

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิในการซื้อเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 837 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 840 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562

นอกจากนี้ ธปท. มีภาระผูกพันตามสัญญาซื้อขายฝากเงินเยนญี่ปุ่น เทียบเท่า 3 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562 – 2563

ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าดังกล่าวไว้ในสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 หรือหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

21.2 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Contracts)

รพท. มีภาระผูกพันสุทธิในการปฏิบัติตามสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ โดยเป็นการซื้อเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 61,565 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 29,333 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562

ทั้งนี้ รพท. ได้แสดงมูลค่าสุทธิจากภาระคงค้างของสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

21.3 สัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Option Contracts)

รพท. มีภาระผูกพันสุทธิในการปฏิบัติตามสัญญาขายสิทธิที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ เป็นการซื้อเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 766 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 255 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562

21.4 สัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures Contracts)

รพท. มีภาระผูกพันสุทธิในการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ในอนาคต โดยเป็นการขายหลักทรัพย์ เทียบเท่า 974 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562 - 2563 นอกจากนี้ รพท. มีภาระผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาขายอัตราดอกเบี้ยในอนาคต เทียบเท่า 130 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562 - 2565

21.5 สัญญาซื้อขายตราสารที่มีสินเชื่อนุนหลัง (To-be-announced)

รพท. มีภาระผูกพันสุทธิในการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายตราสารที่มีสินเชื่อนุนหลัง โดยเป็นการซื้อหลักทรัพย์ เทียบเท่า 377 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562

21.6 การยืมตราสารหนี้ (Securities Borrowing Facility)

รพท. มีภาระผูกพันที่จะต้องส่งคืนตราสารหนี้ที่ยืมและภาระจากการออกตราสารหนี้ รพท. เพื่อเป็นหลักประกัน จำนวน 144,971 ล้านบาท ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2562 - 2575 ทั้งนี้ รพท. ได้แสดงมูลค่าของการนำตราสารหนี้ที่ยืมไปขายโดยมีสัญญาซื้อคืนไว้ในสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 และหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

21.7 สัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่น

21.7.1 รพท. มีบันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ตั้งแต่ปี 2520 ตามบันทึกข้อตกลงนี้ กรณีที่ประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน รพท. จะสมทบเงินช่วยเหลือ ในวงเงิน 300 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ รพท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ 2 เท่าของวงเงินสมทบหรือไม่เกิน 600 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยในปี 2560 รพท. ได้ต่ออายุข้อตกลงดังกล่าวออกไปอีก 2 ปี สิ้นสุดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562 ทั้งนี้ ในปี 2561 รพท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว

21.7 สัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่น (ต่อ)

21.7.2 ธปท. และกระทรวงการคลัง เป็นภาคีในสัญญาความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation Agreement - CMIM) ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลี ตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2553 และได้ลงนามในสัญญาความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคีฉบับปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม 2557 ส่งผลให้ ธปท. ต้องสมทบเงินช่วยเหลือในกรณีที่ประเทศสมาชิกประสบปัญหาหรือมีแนวโน้มจะประสบปัญหาทางการเงินในวงเงินไม่เกิน 9,104 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ในวงเงิน 2.5 เท่า ของวงเงินสมทบ หรือไม่เกิน 22,760 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ในปี 2561 ธปท. และคู่สัญญาได้มีการขอใช้วงเงินตามสัญญาดังกล่าว

21.7.3 ธปท. ลงนามในความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราฉบับที่ 4 (ฉบับปรับปรุง) กับธนาคารกลางญี่ปุ่น (ในฐานะตัวแทนกระทรวงการคลังญี่ปุ่น) เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2561 เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินซึ่งกันและกันกรณีที่ประเทศประสบปัญหาหรือมีแนวโน้มจะประสบปัญหาทางการเงิน นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาเสถียรภาพตลาดการเงิน ตลอดจนสนับสนุนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างสองประเทศ ซึ่งภายใต้ความตกลงฉบับปรับปรุงใหม่นี้ ธนาคารกลางทั้งสองประเทศสามารถทำการแลกเปลี่ยน (Swap) สกุลเงินประเทศของตน (ได้แก่ บาทหรือเยน) เป็นดอลลาร์ สรอ. ได้ และ ธปท. สามารถแลกเปลี่ยนเงินบาทเป็นเงินเยนได้ นอกเหนือจากเงินดอลลาร์ สรอ. ด้วย โดยมีวงเงินสูงสุด 3,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. และมีอายุสัญญา 3 ปี ทั้งนี้ ในปี 2561 ธปท. และคู่สัญญาได้มีการขอใช้วงเงินตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว

21.7.4 ธปท. ลงนามต่ออายุความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินสกุลท้องถิ่น (บาท-หยวน) (Chinese Yuan/Thai Baht Bilateral Swap Arrangement - BSA) กับธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระธุรกรรมการค้าและการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ วงเงินรวม 70,000 ล้านหยวนหรือเทียบเท่า 370,000 ล้านบาท โดยมีอายุสัญญา 3 ปี และเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2560 ทั้งนี้ ในปี 2561 ธปท. และคู่สัญญาได้มีการขอใช้วงเงินตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว และสถาบันการเงินในประเทศไทยมิได้เบิกถอนเงินหยวน (Usage) ภายใต้วงเงินดังกล่าวแต่อย่างใด

21.8 ภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ธปท. โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ดังนี้

21.8.1 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศฉบับใหม่ (New Arrangement to Borrow - NAB) วงเงิน 340 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2565 ทั้งนี้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ขอใช้วงเงินดังกล่าวบางส่วนซึ่งแสดงไว้ในเงินให้กู้ยืมตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 7

21.8 ภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ต่อ)

21.8.2 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศภายใต้โครงการ 2016 Bilateral Borrowing ในรูปแบบ Note Purchase Agreement (NPA) วงเงิน 4,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และสามารถต่ออายุเพิ่มอีก 1 ปี หากได้รับความเห็นชอบจาก ธปท.

21.9 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ในการดำเนินกิจการตามปกติ ธปท. ถูกฟ้องร้องเป็นทุนทรัพย์รวมจำนวน 623 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบผลของคดี และจากการคาดการณ์เมื่อคดีถึงที่สุด ความเสียหาย ซึ่งเป็นทุนทรัพย์ที่ถูกฟ้องร้องน่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธปท.

22. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

ธปท. ได้จัดตั้งฝ่ายบริหารความเสี่ยงองค์กร (ผบส.) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินการกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. โดยยึดหลักการมีธรรมาภิบาล ซึ่งมีคณะกรรมการต่าง ๆ ทำหน้าที่ดูแลและจัดการการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เช่น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) และคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (อสง.) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง (กคส.) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ธปท. จากกรรมการ ธปท. ที่ไม่ใช่ผู้บริหาร ธปท. และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เพื่อทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการ ธปท. ในการดูแลการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมของ ธปท. ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี และสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการ ธปท. ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของ ธปท.

22.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

22.1.1 ความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท.

ความเสี่ยงหลักที่มีผลต่อการเงินของ ธปท. มีดังนี้

22.1.1.1 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) เกิดจากการที่สินทรัพย์ของ ธปท. ประกอบด้วยสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินนโยบายการเงินและดูแลเสถียรภาพค่าเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ในขณะที่หนี้สินส่วนใหญ่ของ ธปท. อยู่ในสกุลเงินบาท

22.1.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศที่ ธปท. ต้องจ่ายอันเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงิน อาจแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศ

22.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (ต่อ)

22.1.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

ในการบริหารจัดการเงินสำรองระหว่างประเทศจะคำนึงถึง ความมั่นคง สภาพคล่อง และผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ ซึ่งการนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศนั้นจะส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน ทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

- ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อวัดค่าตามสกุลเงินที่มีความมั่นคงสูง
- ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

22.1.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาด ซึ่งปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านตลาดอาจจำแนกได้เป็น 3 ประเภทหลัก คือ อัตราดอกเบี้ย (Interest Rates) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในตราสารหนี้ อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rates) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในสกุลเงิน และราคาหลักทรัพย์ (Equity Prices) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในตราสารทุน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) ให้มีการเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เหมาะสม และอยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด รวมทั้งมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Tracking Error Limits) เพื่อควบคุมการบริหารที่เบี่ยงเบนออกจากดัชนีอ้างอิง ทั้งนี้ ธปท. มีระบบงานที่สามารถควบคุมติดตามการเบี่ยงเบนให้อยู่ภายในระดับความเสี่ยงที่กำหนด

ในการจัดทำดัชนีอ้างอิงนั้น ได้ใช้หลักการสากลในการจัดทำเพื่อให้ได้กองทุนที่มีการกระจายตัวของสินทรัพย์และสกุลเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ๆ นอกจากนั้น ธปท. ยังทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยวิธี Stress Test เพื่อประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเงินสำรองระหว่างประเทศภายใต้สภาวะตลาดต่าง ๆ

22.1.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารหนี้ด้อยค่าลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Downgrades) ของตราสารหนี้หรือของผู้ออกตราสารหนี้

22.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (ต่อ)

22.1.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธปท. มีดังนี้

- (1) กำหนดอันดับเครดิตขั้นต่ำ (Minimum Credit Rating) ของคู่ค้าและผู้ออกตราสาร เพื่อจำกัดให้ระดับ Credit Value-at-Risk อยู่ในระดับที่ต่ำ
- (2) กำหนด Aggregate Credit Exposure Limits ของคู่ค้าในรูปของ Deposit Equivalent Exposure โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตและจำนวนคู่ค้าที่เหมาะสม
- (3) กำหนด Individual Credit Exposure Limit ของคู่ค้าตามอันดับเครดิต โดยมีการปรับ Limit ตามเครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง
- (4) กำหนด Sovereign Credit Limits โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ และเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการสร้างดัชนีอ้างอิง

22.1.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) อาจเกิดได้จากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เน้นการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการในด้านสภาพคล่อง และการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Liquidity Premium) และผลเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

22.2 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ

ธปท. มีเครื่องมือและกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล โดยมีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กร และปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ธปท. จะสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามพันธกิจของ ธปท. ได้ โดยเครื่องมือสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของ ธปท. ได้แก่

(1) การประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment - CSA) ธปท. กำหนดให้ทุกส่วนงานดำเนินการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อป้องกันและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานและแผนงานของส่วนงาน และวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

(2) ตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators - KRIs) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลของสถานะความเสี่ยง (Risk Exposure) ครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญ และมีการรายงานความเสี่ยงสำคัญและแนวโน้มความเสี่ยง (Risk Dashboard) ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขหรือป้องกันได้ทันทั่วทั้ง

22.2 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ (ต่อ)

(3) การรายงานเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk Incident Reporting) ธปท. กำหนดให้ส่วนงานที่ได้รับความเสียหายและส่วนงานที่รับผิดชอบโดยตรง รายงานเหตุการณ์ความเสียหาย (Loss Incident) หรือเหตุการณ์ที่สามารถหลีกเลี่ยงความเสียหายไว้ได้ (Near-miss) ผ่านช่องทางระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management System - RMS) เพื่อเป็นฐานข้อมูลใช้ในการวิเคราะห์และหาแนวทางควบคุมและมาตรการป้องกันเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่เหมาะสมต่อไป

(4) การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) ในปี 2561 ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของ ธปท. ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (ISO 22301:2012) โดย ธปท. ได้จัดทำนโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดให้มีการทดสอบแผนฉุกเฉินประจำปีที่ครอบคลุมแผนฉุกเฉินกรณีระบบงานสำคัญหยุดชะงัก แผนการอพยพหนีไฟและระงับอัคคีภัย แผนซ่อมบำรุงระบบเปิด และการทดสอบการสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Call Tree) เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ธปท. มีความพร้อมในการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจของธนาคารกลางได้อย่างต่อเนื่องเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือวิกฤตการณ์

นอกจากนี้ ธปท. ได้ยกระดับการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยพัฒนาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ (Compliance Risk) และความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk) ดังนี้

(1) การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk Management) ธปท. ได้ออกระเบียบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ จัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย รวมทั้งพัฒนาตัวชี้วัดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Key Risk Indicator ด้าน Compliance) เพื่อให้มั่นใจว่า ธปท. มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ นอกจากนี้ยังได้ขยายขอบเขตการติดตามการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้านการเงิน (Financial Compliance) ของงานบริหารเงินสำรองและตลาดการเงิน โดยเน้นที่ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk)

(2) การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk Management) ธปท. ได้กำหนดกรอบนโยบายในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมของ ธปท. รวมทั้งบ่งชี้ วิเคราะห์ และติดตามประเด็นความเสี่ยง เพื่อให้ ธปท. มีความสามารถในการป้องกัน ตรวจสอบ และตอบสนองต่อความเสี่ยง IT และภัยคุกคามไซเบอร์ รวมถึงมีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และมาตรฐานด้าน IT อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การดำเนินการที่สำคัญในปี 2561 และดำเนินการต่อเนื่อง ได้แก่ การกำหนดกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลของ ธปท. รวมถึงการจัดทดสอบแผนฉุกเฉินด้านไซเบอร์ของ ธปท. และขยายการทดสอบแผนฉุกเฉินด้านไซเบอร์ไปถึงสถาบันการเงินที่ ธปท. กำกับดูแลด้วย

23. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน

23.1 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินแยกแสดงตามลำดับชั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2561			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	2,067,159	1,442,234	-	3,509,393
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์	200	848	-	1,048
รวม	<u>2,067,359</u>	<u>1,443,082</u>	<u>-</u>	<u>3,510,441</u>
หนี้สินทางการเงิน				
หนี้สินตราสารอนุพันธ์	93	790	-	883
หนี้สินจากภาระรับขายฝาก	-	22	-	22
รวม	<u>93</u>	<u>812</u>	<u>-</u>	<u>905</u>

หน่วย : ล้านบาท

	2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	1,823,393	1,168,642	-	2,992,035
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์	69	260	-	329
รวม	<u>1,823,462</u>	<u>1,168,902</u>	<u>-</u>	<u>2,992,364</u>
หนี้สินทางการเงิน				
หนี้สินตราสารอนุพันธ์	18	87	-	105
หนี้สินจากภาระรับขายฝาก	-	37	-	37
รวม	<u>18</u>	<u>124</u>	<u>-</u>	<u>142</u>

23.2 ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและ ธปท. สามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับ 2 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองที่มีใช้แพร่หลายในตลาดโดยใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

ระดับ 3 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองและเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากตลาดซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

23.3 วิธีการวัดมูลค่าและเทคนิคที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ใช้ราคาตลาดที่เผยแพร่โดยสถาบันที่เป็นที่ยอมรับในตลาดนั้น ๆ โดยพิจารณาจากสภาพคล่องของหลักทรัพย์และตลาดซื้อขายหลักทรัพย์นั้นเป็นสำคัญ กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง สถาบันผู้เผยแพร่ข้อมูลราคาจะใช้ราคาอ้างอิงจากกลุ่มสถาบันการเงินผู้ค้าหลักทรัพย์โดยตรง กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่องหรือในตลาดที่ไม่มีสภาพคล่อง ซึ่งไม่มีราคาตลาดที่น่าเชื่อถือ ผู้จัดทำข้อมูลราคาจะคำนวณมูลค่าด้วยแบบจำลองที่ใช้กันแพร่หลายโดยใช้ข้อมูลราคาตลาดของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เทียบเคียงกันได้

สำหรับมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ จะใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าโดยการคิดลดกระแสเงินสดและการใช้แบบจำลองที่มีใช้แพร่หลายในตลาด โดยข้อมูลที่น่ามาใช้ประเมินมูลค่าจะเป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้จากตลาด เช่น ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

24. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท. ให้ออกงบการเงินเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2562

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน
ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุนและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติเงินตรา

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนด โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกหน่วยงาน หรือหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของหน่วยงาน

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล คือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่า รายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน และมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผลข้อมูล การแสดงผลข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของหน่วยงาน

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปรูเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปรูว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้หน่วยงานต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายใน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นายประจักษ์ บุญยัง)
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางจิตรา เมฆาพงศ์พันธุ์)
ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ ๕

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2561	2560
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก	4	558,152,953,555	565,754,815,753
ทองคำ	5	205,674,123,905	210,379,264,923
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	6	1,827,858,244,623	1,791,118,429,164
สินทรัพย์อื่น	7	6,657,822,694	7,014,328,378
รวมสินทรัพย์		2,598,343,144,777	2,574,266,838,218
หนี้สินและส่วนของทุน			
ธนบัตรออกใช้ (บัญชีทุนสำรองเงินตรา)	8	1,859,484,734,789	1,809,484,734,789
หนี้สินอื่น	9	5,028,313,670	944,679,292
รวมหนี้สิน		1,864,513,048,459	1,810,429,414,081
ส่วนของทุน			
สำรองพิเศษ	10	763,853,958,268	867,795,710,427
ขาดทุนสุทธิสำหรับปี			
- สำรองพิเศษ	10	(30,023,861,950)	(103,958,286,290)
- ผลประโยชน์ประจำปี	11	-	-
รวมส่วนของทุน		733,830,096,318	763,837,424,137
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		2,598,343,144,777	2,574,266,838,218

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายวิโรฒ สันติประภาพร)

ผู้ว่าการ

(นางชนาธิป จริยาวิโรจน์)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายการเงินและการบัญชี

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2561	2560
รายได้			
ดอกเบี้ยรับ		23,544,362,786	24,621,167,490
กำไรจากเงินลงทุนและทองคำสุทธิ		-	21,050,598,937
รายได้อื่น		183,274,767	302,819
รวมรายได้		<u>23,727,637,553</u>	<u>45,672,069,246</u>
ค่าใช้จ่าย			
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		42,372,773,443	144,669,401,193
ขาดทุนจากเงินลงทุนและทองคำสุทธิ		7,013,864,086	-
ค่าธนบัตร		4,091,258,289	4,678,487,947
ค่าใช้จ่ายในการบริหารสินทรัพย์		261,759,602	271,202,253
ค่าใช้จ่ายอื่น		11,844,083	11,264,143
รวมค่าใช้จ่าย		<u>53,751,499,503</u>	<u>149,630,355,536</u>
ขาดทุนสุทธิ	12	<u>(30,023,861,950)</u>	<u>(103,958,286,290)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	2561	2560
ขาดทุนสุทธิ	(30,023,861,950)	(103,958,286,290)
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น	-	-
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม	<u>(30,023,861,950)</u>	<u>(103,958,286,290)</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

รวม

	สำรองพิเศษ	ผลประโยชน์ประจำปี	รวม
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2560	867,780,960,012	2,290,496,361	870,071,456,373
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี			
รับบริจาคทองคำจากคณะศิษยานุศิษย์ของพระธรรมวิสุทธิมงคล	14,750,415	-	14,750,415
โอนเข้าบัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนเงินกู้ขาดใช้ความเสียหาย			
ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน	-	(2,290,496,361)	(2,290,496,361)
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	(20,082,048,857)	18,728,264,884	(1,353,783,973)
รับโอนค่าที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	2,521,184,859	-	2,521,184,859
โอนลดใช้ค่าที่ลดลงของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	(86,397,422,292)	(18,728,264,884)	(105,125,687,176)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2560	<u>763,837,424,137</u>	<u>-</u>	<u>763,837,424,137</u>
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2561	763,837,424,137	-	763,837,424,137
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี			
รับบริจาคทองคำจากคณะศิษยานุศิษย์ของพระธรรมวิสุทธิมงคล	16,534,131	-	16,534,131
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	(25,791,891,011)	18,878,741,685	(6,913,149,326)
รับโอนค่าที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	4,259,215,503	-	4,259,215,503
โอนลดใช้ค่าที่ลดลงของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา	(8,491,186,442)	(18,878,741,685)	(27,369,928,127)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2561	<u>733,830,096,318</u>	<u>-</u>	<u>733,830,096,318</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
ขาดทุนสุทธิ		(30,023,861,950)	(103,958,286,290)
รายการปรับกระทบขาดทุนสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
จากกิจกรรมดำเนินงาน :			
(กำไร) ขาดทุนจากการปรับราคาหลักทรัพย์		7,937,775,887	(21,920,637,533)
ขาดทุนจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนสินทรัพย์สุทธิ		42,269,076,491	141,645,025,167
ดอกเบี้ยรับ		(23,544,362,786)	(24,621,167,490)
เงินสดรับดอกเบี้ย		23,665,538,529	23,911,636,924
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน			
สินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน		20,304,166,171	15,056,570,778
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)			
เงินฝากต่างประเทศ		(25,329,178,783)	(28,920,958,687)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์		(78,091,070,683)	15,984,523,038
สินทรัพย์อื่น		(2,273)	(283)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
หนี้สินอื่น		4,083,667,016	480,813,012
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน		(79,032,418,552)	2,600,947,858
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เพิ่มธนบัตรออกใช้		50,000,000,000	100,000,000,000
โอนเข้าบัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดเชยความเสียหาย			
ของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน		-	(2,290,496,361)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน		50,000,000,000	97,709,503,639
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด		5,483,153,168	(21,682,891,959)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ		(23,549,265,384)	78,627,559,538
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี		404,761,959,928	326,134,400,389
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	4	381,212,694,544	404,761,959,927

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ทุนสำรองเงินตรา ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

ทุนสำรองเงินตรามีเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตรา โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เป็นผู้รักษา และให้กันไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากสินทรัพย์อื่น ๆ ที่เป็นของ ธปท. ตามมาตรา 26 และ 28 แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501

2. เกณฑ์การจัดทำงานการเงิน

งบการเงินของทุนสำรองเงินตรา ธปท. ได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ยกเว้นส่วนที่มีข้อกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทั้งนี้ หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หมายถึง มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวปฏิบัติที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี

ในการจัดทำงานการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ธปท. ต้องใช้วิจารณญาณ ประเมินการและข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชีและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณการไว้

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงานการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกโดยวิธีเปลี่ยนแปลงทันทีเป็นต้นไป

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีเฉพาะเรื่อง ส่วนรายได้ที่มีใช้รายได้ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ทั้งนี้ ทุนสำรองเงินตรามีค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งได้รับการปันส่วนมาจาก ธปท. สำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝากเงินในต่างประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยติดลบ แสดงเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายอื่น

3.2 ทุนสำรองเงินตรา ประกอบด้วย 3 บัญชี ดังนี้

3.2.1 บัญชีทุนสำรองเงินตรา เป็นบัญชีที่ทุนหลังธนบัตรออกใช้

3.2.2 บัญชีสำรองพิเศษ เป็นบัญชีสะสมเงินคงเหลือของบัญชีผลประโยชน์ประจำปีในแต่ละปี และรับโอนค่าที่เพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา นอกจากนั้น สินทรัพย์ที่มีอยู่ในบัญชีสามารถโอนไปบัญชีทุนสำรองเงินตราเพื่อการออกใช้ธนบัตร และเมื่อมีการถอนธนบัตรดังกล่าวคืนจากธนบัตรออกใช้จะโอนสินทรัพย์ที่มีค่าเท่ากับจากบัญชีทุนสำรองเงินตราเข้าบัญชีสำรองพิเศษ

3.2.3 บัญชีผลประโยชน์ประจำปี บันทึกผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีผลประโยชน์ประจำปี และบัญชีสำรองพิเศษในแต่ละปี รวมถึงบันทึกค่าใช้จ่ายที่ลดลงของบัญชีทุนสำรองเงินตราและจ่ายค่าใช้จ่ายในแต่ละปี สำหรับสินทรัพย์คงเหลือในบัญชีหลังจากหักค่าใช้จ่ายเมื่อสิ้นปีจะโอนเข้าบัญชีสำรองพิเศษหรือบัญชีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

3.3 การคำนวณค่าแห่งสินทรัพย์ที่เป็นหรือรับเข้าเป็นทุนสำรองเงินตรา

สินทรัพย์ต่างประเทศ คำนวณตามราคาหรือจำนวน ดังนี้

3.3.1 ทองคำและหลักทรัพย์ต่างประเทศ คำนวณตามราคาในตลาดต่างประเทศเมื่อสิ้นปีแต่ละปี หรือถ้าเป็นทองคำและหลักทรัพย์ต่างประเทศที่ซื้อในระหว่างปีคำนวณตามราคาที่ซื้อจนถึงเวลาตีราคาเมื่อสิ้นปีที่ซื้อนั้น

3.3.2 เงินตราต่างประเทศ คำนวณตามจำนวนเงินฝากในขณะนั้น

3.3.3 หลักทรัพย์รัฐบาลไทย คำนวณตามราคาเป็นเงินตราต่างประเทศที่ซื้อหรือรับช่วงซื้อลดหรือที่ตราไว้แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

3.3.4 รายการที่เกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศอื่น คำนวณตามจำนวนคงค้าง

สินทรัพย์ต่างประเทศบันทึกบัญชีเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามอัตราตลาดต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี

สำหรับการตีราคาสินทรัพย์โดยใช้ราคาและอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน ตามแนวทางปฏิบัติที่ ธปท. กำหนด โดยผลต่างจากการตีราคาสินทรัพย์ (การปรับราคาและการปรับอัตราแลกเปลี่ยน) จะรับรู้เข้างบกำไรขาดทุน ทั้งนี้ ผลต่างจากการตีราคาสินทรัพย์ของบัญชีสำรองพิเศษและบัญชีผลประโยชน์ประจำปีจะรับรู้การเปลี่ยนแปลงเข้าบัญชีนั้น ๆ ยกเว้นผลต่างจากการตีราคาสินทรัพย์ของบัญชีทุนสำรองเงินตราจะรับรู้ค่าที่เพิ่มขึ้นเข้าบัญชีสำรองพิเศษ และรับรู้ค่าที่ลดลงโดยโอนค่าใช้จ่ายจากบัญชีผลประโยชน์ประจำปี

3.4 การตีราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตรา

ธปท. ตีราคาสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราทุกสิ้นปี

3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตรา

3.5.1 ผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีผลประโยชน์ประจำปี หรือบัญชีสำรองพิเศษในแต่ละปี ได้รับขึ้นบัญชีผลประโยชน์ประจำปี และใช้จ่ายเพื่อการดังต่อไปนี้

- (1) การพิมพ์ธนบัตร
- (2) การออกและจัดการธนบัตร
- (3) การชดเชยค่าแห่งสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่ลดลง
- (4) การจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรา บัญชีผลประโยชน์ประจำปี และบัญชี

สำรองพิเศษ

3.5.2 สินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่มีค่าเพิ่มขึ้น โอนส่วนที่เพิ่มนั้นเข้าบัญชีสำรองพิเศษ

3.6 ทองคำและเงินรับบริจาค

ทองคำและเงินที่ได้รับบริจาคจะรับเข้าบัญชีสำรองพิเศษตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมูลค่าทองคำที่รับบริจาคจะบันทึกบัญชีหลังจากวิเคราะห์ความบริสุทธิ์ของทองคำแล้วด้วยราคาในตลาดต่างประเทศเป็นราคาที่ได้รับอนุมัติให้บันทึกบัญชี

3.7 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

หลักทรัพย์ต่างประเทศ เป็นหลักทรัพย์ที่ทุนสำรองเงินตราถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตรา แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นปี กำไรขาดทุนที่เกิดจากการตีราคาหลักทรัพย์ จะรับรู้เข้างบกำไรขาดทุนทุกสิ้นปี

4. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		
เงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทย (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	305	389
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	380,908	404,373
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	381,213	404,762
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำ)	176,940	160,993
รวม	558,153	565,755

เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำ) มีไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศมิได้ฝากไว้เพื่อการชำระภาระผูกพันระยะสั้น

5. ทองคำ

ทองคำ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 มีจำนวน 205,674 ล้านบาท และ 210,379 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมูลค่าทองคำที่ลดลงเป็นผลจากการปรับราคาทองคำด้วยราคาตลาด ณ วันสิ้นปี และในระหว่างปี 2561 ทุนสำรองเงินตราได้รับมอบทองคำจากคณะศิษยานุศิษย์ของพระธรรมวิสุทธิมงคล (หลวงตาพระมหาบัวญาณสัมปันโน) เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2561 หลังจากเจาะวิเคราะห์หาค่าความบริสุทธิ์แล้วคิดเป็น 11,971.38 กรัม หรือ เทียบเท่า 384.889 ทROYเออนซ์ (XAU) ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงินมูลค่า 16 ล้านบาท โดยบันทึกเข้าบัญชีสำรองพิเศษ ด้วยราคาตลาด ณ วันรับบริจาค

6. เงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนในหลักทรัพย์เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
ตัวเงินคลังและตราสารหนี้ระยะสั้น	374,888	349,461
พันธบัตรและตราสารหนี้ระยะยาว	1,452,970	1,441,657
รวม	1,827,858	1,791,118

7. สินทรัพย์อื่น

สินทรัพย์อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 จำนวน 6,658 ล้านบาท และ 7,014 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นดอกเบี้ยค้างรับจากเงินฝากและเงินลงทุนในหลักทรัพย์

8. ธนบัตรออกใช้ (บัญชีทุนสำรองเงินตรา)

สินทรัพย์หมุนหลังธนบัตรออกใช้ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	527,292	516,365
หลักทรัพย์ต่างประเทศ	1,332,193	1,293,120
รวม	1,859,485	1,809,485

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 สินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราก่อนอัตราประจำปี มีจำนวน 1,859,485 ล้านบาท เมื่ออัตราสินทรัพย์ประจำปีแล้ว มีผลขาดทุนจากการปรับราคาเงินลงทุนประจำปี จำนวน 2,632 ล้านบาท และมีผลขาดทุนจากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศประจำปี จำนวน 21,388 ล้านบาท จึงได้โอนสินทรัพย์จากบัญชีผลประโยชน์ประจำปีคงเหลือ ณ วันสิ้นปี จำนวน 15,529 ล้านบาท และได้โอนสินทรัพย์จากบัญชีสำรองพิเศษ จำนวน 8,491 ล้านบาท ชดเชยค่าที่ลดลงดังกล่าว เพื่อให้มูลค่าของสินทรัพย์หมุนหลังธนบัตรออกใช้ในบัญชีทุนสำรองเงินตรามีความครบถ้วนทั้งสิ้นร้อยละร้อยของจำนวนธนบัตรออกใช้

9. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เจ้าหนี้ ธปท.	38	44
เจ้าหนี้กิจการธนบัตร	4,989	898
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>1</u>	<u>3</u>
รวม	<u>5,028</u>	<u>945</u>

10. สำรองพิเศษ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
ยอดยกมา	763,838	867,781
ทองคำรับบริจาค	<u>16</u>	<u>15</u>
	763,854	867,796
ขาดทุนสุทธิสำหรับปี	<u>(30,024)</u>	<u>(103,958)</u>
ยอดยกไป	<u>733,830</u>	<u>763,838</u>

11. ผลประโยชน์ประจำปี

บัญชีผลประโยชน์ประจำปี 2561 และ 2560 มีกำไรก่อนโอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงในบัญชีทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี จำนวน 15,529 ล้านบาท และ 15,771 ล้านบาท ตามลำดับ กำไรจำนวนดังกล่าวได้โอนไปชดเชยมูลค่าสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่ลดลงทั้งจำนวน ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนและการตีราคาสินทรัพย์ ณ วันสิ้นปี ดังนั้น ณ วันสิ้นปี 2561 และ 2560 จึงไม่มีกำไรคงเหลือในบัญชีผลประโยชน์ประจำปี เพื่อโอนเข้าบัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ชดเชยความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ตามมาตรา 7 (2) แห่งพระราชกำหนดปรับปรุงการบริหารหนี้เงินกู้ที่กระทรวงการคลังกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2555

12. ผลการดำเนินงานสำหรับปี 2561 และ 2560 ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2561			
	ทุนสำรอง เงินตรา	สำรอง พิเศษ	ผลประโยชน์ฯ	รวม
รายได้				
ดอกเบี้ยวรับ	-	-	23,544	23,544
รายได้อื่น	-	-	183	183
รวมรายได้	-	-	<u>23,727</u>	<u>23,727</u>
ค่าใช้จ่าย				
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ	21,388	20,457	528	42,373
ขาดทุน (กำไร) จากเงินลงทุนและทองคำสุทธิ	1,723	5,335	(44)	7,014
ค่าธนบัตร	-	-	4,091	4,091
ค่าใช้จ่ายในการบริหารสินทรัพย์	-	-	261	261
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	-	12	12
รวมค่าใช้จ่าย	<u>23,111</u>	<u>25,792</u>	<u>4,848</u>	<u>53,751</u>
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	(23,111)	(25,792)	18,879	(30,024)
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการขายสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ระหว่างปีจากเงินลงทุน	(909)	4,259	(3,350)	-
กำไร (ขาดทุน) ก่อนโอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี	(24,020)	(21,533)	15,529	(30,024)
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการตีราคาสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี				
จากการปรับราคาเงินลงทุน	2,632	-	(2,632)	-
จากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	21,388	(8,491)	(12,897)	-
ขาดทุนสุทธิ	<u>-</u>	<u>(30,024)</u>	<u>-</u>	<u>(30,024)</u>

12. ผลการดำเนินงานสำหรับปี 2561 และ 2560 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	2560			
	ทุนสำรอง เงินตรา	สำรอง พิเศษ	ผลประโยชน์ฯ	รวม
รายได้				
ดอกเบี้ยรับ	-	-	24,621	24,621
กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนและทองคำสุทธิ	(3,910)	24,936	25	21,051
รายได้อื่น	-	-	-	-
รวมรายได้	(3,910)	24,936	24,646	45,672
ค่าใช้จ่าย				
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ	98,694	45,018	958	144,670
ค่าธนบัตร	-	-	4,678	4,678
ค่าใช้จ่ายในการบริหารสินทรัพย์	-	-	271	271
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	-	11	11
รวมค่าใช้จ่าย	98,694	45,018	5,918	149,630
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงาน	(102,604)	(20,082)	18,728	(103,958)
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการขายสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ระหว่างปีจากเงินลงทุน	436	2,521	(2,957)	-
กำไร (ขาดทุน) ก่อนโอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี	(102,168)	(17,561)	15,771	(103,958)
โอนมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงจากการตีราคาสินทรัพย์ในบัญชี				
ทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี				
จากการปรับราคาเงินลงทุน	3,474	-	(3,474)	-
จากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	98,694	(86,397)	(12,297)	-
ขาดทุนสุทธิ	-	(103,958)	-	(103,958)

13. การบริหารความเสี่ยงของทุนสำรองเงินตรา

ธปท. ได้จัดตั้งฝ่ายบริหารความเสี่ยงองค์กร (ฝบส.) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. โดยยึดหลักการมีธรรมาภิบาล ซึ่งมีคณะกรรมการต่าง ๆ ทำหน้าที่ดูแลและจัดการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เช่น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (อสง.) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง (กคส.) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ธปท. ประกอบด้วยกรรมการ ธปท. ที่ไม่ใช่ผู้บริหาร ธปท. และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เพื่อทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการ ธปท. ในการดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมของ ธปท. และสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการ ธปท. ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานตามนโยบายของ ธปท.

13.1 ความเสี่ยงทางการเงิน

ความเสี่ยงทางการเงินหลักของทุนสำรองเงินตราเป็นความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการที่สินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ต่างประเทศที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศในด้านเสถียรภาพของเงินบาท ดังนั้นเมื่อแปลงค่าสินทรัพย์ต่างประเทศเหล่านี้เป็นเงินบาท จะส่งผลให้เกิดกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน แม้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวจะยังคงมีมูลค่าที่เป็นเงินตราต่างประเทศจำนวนเท่าเดิมก็ตาม ยิ่งค่าเงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศมีความผันผวนมาก กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนก็จะมีคามผันผวนมากขึ้นตาม

อย่างไรก็ดี ส่วนของทุนในทุนสำรองเงินตรามีขนาดเพียงพอที่จะสามารถรองรับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ระดับหนึ่ง

13.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

ในการบริหารจัดการทุนสำรองเงินตราซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองระหว่างประเทศนั้นจะคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง และผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็นสำคัญซึ่งการนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศนั้นจะส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทางการเงินทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

- ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อวัดค่าตามสกุลเงินที่มีความมั่นคงสูง
- ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

13.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

13.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงของ ราคาตลาด ซึ่งปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านตลาดอาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทหลักคือ อัตราดอกเบี้ย (Interest Rates) ซึ่งเกิดกับการลงทุนในตราสารหนี้ อัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rates) ซึ่งเกิดขึ้นกับการลงทุนในสกุลเงิน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของ กองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) ให้มีการเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงที่ เหมาะสม และอยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด รวมทั้งมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ ยอมรับได้ (Tracking Error Limits) เพื่อควบคุมการบริหารที่เบี่ยงเบนออกจากดัชนีอ้างอิง ทั้งนี้ ธปท. มีระบบงาน ที่สามารถควบคุมติดตามการเบี่ยงเบนให้อยู่ภายในระดับความเสี่ยงที่กำหนด

ในการจัดทำดัชนีอ้างอิงนั้น ได้ใช้หลักการสากลในการจัดทำเพื่อให้ได้กองทุนที่มีการกระจายตัว ของสินทรัพย์และสกุลเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ๆ นอกจากนั้น ธปท. ยังทำการ วิเคราะห์ความเสี่ยงโดยวิธี Stress Test เพื่อประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเงินสำรองระหว่างประเทศ ภายใต้สภาวะตลาดต่าง ๆ

13.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้น หรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้ รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารหนี้ด้อยค่าลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Downgrades) ของตราสารหนี้หรือของผู้ออกตราสารหนี้

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธปท. มีดังนี้

(1) กำหนดอันดับเครดิตขั้นต่ำ (Minimum Credit Rating) ของคู่ค้าและผู้ออกตราสารเพื่อ จำกัดให้ระดับ Credit Value-at-Risk อยู่ในระดับที่ต่ำมาก

(2) กำหนด Aggregate Credit Exposure Limits ของคู่ค้าในรูปของ Deposit Equivalent Exposure โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตและจำนวนคู่ค้าที่เหมาะสม

(3) กำหนด Individual Credit Exposure Limit ของคู่ค้าตามอันดับเครดิต โดยมีการปรับ Limit ตามเครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง

(4) กำหนด Sovereign Credit Limits โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตของแต่ละประเทศ เป็นสำคัญและเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการสร้างดัชนีอ้างอิง

13.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

13.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) อาจเกิดได้จากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเน้นการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการในด้านสภาพคล่อง และการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Liquidity Premium) และผลเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

13.3 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ

ธปท. มีเครื่องมือและกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล โดยมีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กร และปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า ธปท. จะสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามพันธกิจของ ธปท. ได้ โดยเครื่องมือสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของ ธปท. ได้แก่

13.3.1 การประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self – Assessment: CSA) ธปท. กำหนดให้ทุกส่วนงานดำเนินการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานและแผนงานของส่วนงาน และวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

13.3.2 ตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators: KRIs) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลของสถานะความเสี่ยง (Risk Exposure) ครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญ และมีการรายงานความเสี่ยงสำคัญและแนวโน้มความเสี่ยง (Risk Dashboard) ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขหรือป้องกันได้ทันที่

13.3.3 การรายงานเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk Incident Reporting) ธปท. กำหนดให้ส่วนงานที่ได้รับความเสียหายและส่วนงานที่รับผิดชอบโดยตรง รายงานเหตุการณ์ความเสียหาย (Loss Incident) หรือเหตุการณ์ที่สามารถหลีกเลี่ยงความเสียหายไว้ได้ (Near-miss) ผ่านช่องทางระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management System: RMS) เพื่อเป็นฐานข้อมูลใช้ในการวิเคราะห์และหาแนวทางควบคุมและมาตรการป้องกันเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่เหมาะสมต่อไป

13.3 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ (ต่อ)

13.3.4 การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) ในปี 2561 ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของ ธปท. ให้สอดคล้องตามมาตรฐานการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (ISO 22301:2012) โดย ธปท. ได้จัดทำนโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดให้มีการทดสอบแผนฉุกเฉินประจำปีที่ครอบคลุมแผนฉุกเฉินกรณีระบบงานสำคัญหยุดชะงัก แผนการอพยพหนีไฟและระงับอัคคีภัย แผนข่มขู่วางระเบิด และการทดสอบการสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Call Tree) เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ธปท. มีความพร้อมในการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและสามารถดำเนินธุรกิจของธนาคารกลางได้อย่างต่อเนื่องเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือวิกฤตการณ์

นอกจากนี้ ธปท. ได้ยกระดับการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยพัฒนาเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎเกณฑ์ (Compliance Risk) และความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk) ดังนี้

(1) การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk Management) ธปท. ได้ออกระเบียบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ จัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย รวมทั้งพัฒนาตัวชี้วัดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Key Risk Indicator ด้าน Compliance) เพื่อให้มั่นใจว่า ธปท. มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกฎหมาย/กฎเกณฑ์ นอกจากนี้ยังได้ขยายขอบเขตการติดตามการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้านการเงิน (Financial Compliance) ของงานบริหารเงินสำรองและตลาดการเงิน โดยเน้นที่ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk)

(2) การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Risk Management) ธปท. ได้กำหนดกรอบนโยบายในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมของ ธปท. รวมทั้งบ่งชี้ วิเคราะห์ และติดตามประเด็นความเสี่ยง เพื่อให้ ธปท. มีความสามารถในการป้องกัน ตรวจสอบ และตอบสนองต่อความเสี่ยง IT และภัยคุกคามไซเบอร์ รวมถึงมีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ และมาตรฐานด้าน IT อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การดำเนินการที่สำคัญในปี 2561 และดำเนินการต่อเนื่อง ได้แก่ การกำหนดกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลของ ธปท. รวมถึงการจัดทดสอบแผนฉุกเฉินด้านไซเบอร์ของ ธปท. และขยายการทดสอบแผนฉุกเฉินด้านไซเบอร์ไปถึงสถาบันการเงินที่ ธปท. กำกับดูแลด้วย

14. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน

14.1 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินแยกแสดงตามลำดับชั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม แยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

2561

	<u>ระดับ 1</u>	<u>ระดับ 2</u>	<u>ระดับ 3</u>	<u>รวม</u>
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	1,639,537	188,321	-	1,827,858
ทองคำ	<u>205,674</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>205,674</u>
รวม	<u>1,845,211</u>	<u>188,321</u>	<u>-</u>	<u>2,033,532</u>

หน่วย : ล้านบาท

2560

	<u>ระดับ 1</u>	<u>ระดับ 2</u>	<u>ระดับ 3</u>	<u>รวม</u>
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	1,674,956	116,162	-	1,791,118
ทองคำ	<u>210,379</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>210,379</u>
รวม	<u>1,885,335</u>	<u>116,162</u>	<u>-</u>	<u>2,001,497</u>

14.2 ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์อย่างเดียวกัน และ ธปท. สามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับ 2 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองที่มีใช้แพร่หลายในตลาด โดยใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้น

ระดับ 3 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองและเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากตลาด ซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้น

14.3 วิธีการวัดมูลค่าและเทคนิคที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศและทองคำ ใช้ราคาตลาดที่เผยแพร่โดยสถาบันที่เป็นที่ยอมรับในตลาดนั้น ๆ โดยพิจารณาจากสภาพคล่องของหลักทรัพย์และตลาดซื้อขายหลักทรัพย์นั้นเป็นสำคัญ กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง สถาบันผู้เผยแพร่ข้อมูลราคาจะใช้ราคาอ้างอิงจากกลุ่มสถาบันการเงินผู้ค้าหลักทรัพย์โดยตรง กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่องหรือในตลาดที่ไม่มีสภาพคล่อง ซึ่งไม่มีราคาตลาดที่น่าเชื่อถือ ผู้จัดทำข้อมูลราคาจะคำนวณมูลค่าด้วยแบบจำลองที่ใช้กันแพร่หลาย โดยใช้ข้อมูลราคาตลาดของสินทรัพย์ที่เทียบเคียงกันได้

15. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท. ให้ออกงบการเงินเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2562

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของกิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของกิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกิจการตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลต้องการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกิจการ หรือหยุดดำเนินงาน หรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกิจการ

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล คือ ความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีความสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่า รายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปรูเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปรูว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกิจการในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กิจการต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายใน หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางจิตรา เมฆापงศ์พันธุ์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 5

(นางเปรมฤดี ทรงศิริ)

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2561	2560
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝาก	4	2,703,829,675	6,542,604,577
ลูกหนี้การค้า		4,991,549,579	905,541,290
สินค้าคงเหลือ	5	2,393,625,605	1,806,778,444
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	6	58,757,533	110,646,073
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		10,147,762,392	9,365,570,384
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	7	4,226,968,072	4,278,647,557
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	8	31,692,229	17,028,244
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		293,944,623	294,537,047
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		4,552,604,924	4,590,212,848
รวมสินทรัพย์		14,700,367,316	13,955,783,232

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	2561	2560
หนี้สินและส่วนของทุน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า		6,586,467	21,580,423
เจ้าหนี้อื่น	9	36,990,757	19,176,358
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	10	31,844,125	30,159,508
รวมหนี้สินหมุนเวียน		75,421,349	70,916,289
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินกันไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินชดเชย			
พร้อมผลประโยชน์ของพนักงาน		63,710,858	57,870,563
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	11	2,817,141,568	2,711,644,294
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		2,880,852,426	2,769,514,857
รวมหนี้สิน		2,956,273,775	2,840,431,146
ส่วนของทุน			
ทุนเพื่อการจัดตั้งกิจการธนบัตร		9,938,461,543	9,938,461,543
เงินสำรองทั่วไป	12	993,846,154	691,894,715
ขาดทุนสะสม		(289,040,348)	(844,227,621)
กำไรสุทธิสำหรับปี		1,100,826,192	1,329,223,449
รวมส่วนของทุน		11,744,093,541	11,115,352,086
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		14,700,367,316	13,955,783,232

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

วิรัตน์ สันติประภาพ

(นายวิรัตน์ สันติประภาพ)

ผู้ว่าการ

ณัฐ ลัมมณี

(นายณัฐ ลัมมณี)

ผู้อำนวยการ ฝ่ายการบัญชีและพัสดุ

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

		หน่วย : บาท	
	หมายเหตุ	2561	2560
ขาย		4,136,434,289	4,719,837,788
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย	13	(1,958,368,832)	(2,330,300,946)
กำไรขั้นต้น		2,178,065,457	2,389,536,842
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	14	(1,115,512,515)	(1,101,147,212)
กำไรจากการดำเนินงาน		1,062,552,942	1,288,389,630
<u>บวก</u> รายได้อื่น	15	38,273,250	40,833,819
กำไรสุทธิ		<u>1,100,826,192</u>	<u>1,329,223,449</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	หน่วย : บาท	
	2561	2560
กำไรสุทธิ	1,100,826,192	1,329,223,449
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น		
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้		
ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ขาดทุนจากการประมาณการตาม		
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(289,040,348)	(844,227,621)
รวมกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ	(289,040,348)	(844,227,621)
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	811,785,844	484,995,828

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หมายเหตุ	หน่วย : บาท				
	ทุนเพื่อการจัดตั้ง	เงินสำรองทั่วไป	กำไร (ขาดทุน) สะสม	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	รวม
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2560	9,938,461,543	-	(465,648,474)	1,157,543,189	10,630,356,258
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี					
จัดสรรกำไรสุทธิงวดก่อนเข้าเงินสำรองทั่วไป	-	691,894,715	-	(691,894,715)	-
โอนกำไรสุทธิงวดก่อนเข้ากำไร (ขาดทุน) สะสม	-	-	465,648,474	(465,648,474)	-
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวม	-	-	(844,227,621)	1,329,223,449	484,995,828
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2560	<u>9,938,461,543</u>	<u>691,894,715</u>	<u>(844,227,621)</u>	<u>1,329,223,449</u>	<u>11,115,352,086</u>
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2561	9,938,461,543	691,894,715	(844,227,621)	1,329,223,449	11,115,352,086
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี					
จัดสรรกำไรสุทธิงวดก่อนเข้าเงินสำรองทั่วไป	12	-	301,951,439	-	(301,951,439)
โอนกำไรสุทธิงวดก่อนเข้ากำไร (ขาดทุน) สะสม	-	-	844,227,621	(844,227,621)	-
โอนกำไรสะสมเข้าบัญชีผลประโยชน์ทุนสำรองเงินตรา	-	-	-	(183,044,389)	(183,044,389)
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวม	-	-	(289,040,348)	1,100,826,192	811,785,844
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2561	<u>9,938,461,543</u>	<u>993,846,154</u>	<u>(289,040,348)</u>	<u>1,100,826,192</u>	<u>11,744,093,541</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	1,100,826,192	1,329,223,449
รายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	421,067,606	468,044,586
ขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	-	116,785
ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี(เพิ่มขึ้น)ลดลงสุทธิ	592,424	(22,932)
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าลดลงสุทธิ	63,484	29,952
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	7,325,734	(1,005,591)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนเปลี่ยนแปลงใน		
สินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน	1,529,875,440	1,796,386,249
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
ลูกหนี้การค้า	(4,086,008,289)	(488,814,368)
สินค้าคงเหลือ	(586,847,161)	820,568,024
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	51,825,057	(94,333,402)
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เจ้าหนี้การค้า	(14,993,956)	12,341,931
เจ้าหนี้อื่น	17,814,399	(6,783,930)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(5,641,117)	3,362,016
เจ้าหนี้เงินยืม	-	(968,519,611)
เงินกู้ไว้เพื่อย่อยเป็นเงินชดเชยพร้อมผลประโยชน์	5,840,295	(6,111,623)
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	(183,543,074)	(155,854,358)
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมดำเนินงาน	(3,271,678,406)	912,240,928
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายจากการซื้ออาคารและอุปกรณ์	(360,898,590)	(223,596,224)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	-	529,999
เงินสดจ่ายจากการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(23,153,517)	(5,868,384)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(384,052,107)	(228,934,609)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
โอนกำไรสะสมเข้าบัญชีผลประโยชน์ทุนสำรองเงินตรา	(183,044,389)	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(183,044,389)	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	(3,838,774,902)	683,306,319
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี	6,542,604,577	5,859,298,258
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	2,703,829,675	6,542,604,577

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. ข้อมูลทั่วไป

กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย (สายออกบัตรธนาคาร) อยู่ภายใต้ข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ว่าด้วยการบริหารกิจการธนบัตร พ.ศ. 2552 โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ผลิตและบริหารจัดการธนบัตรอย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคงปลอดภัย เพื่อให้ธนบัตรหมุนเวียนมีสภาพดี ยากต่อการปลอมแปลง และเพียงพอต่อความต้องการของระบบเศรษฐกิจ เป็นที่เชื่อมั่นและพึงพอใจของประชาชน

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (พ.ร.บ. ธปท.) พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติม โดย พ.ร.บ. ธปท. (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หมายถึง มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวปฏิบัติที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กิจการธนบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องใช้วิจารณ์ญาณ การประมาณการ และข้อสมมติหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชีและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างจากที่ประมาณการไว้

ประมาณการและข้อสมมติที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงประมาณการทางบัญชีจะบันทึกโดยวิธีเปลี่ยนแปลงต้นทุนที่เป็นต้นไป

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้และค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน ถ้าไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี จะรับรู้เข้ากำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบกำไรขาดทุน

3.3 สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contract)

สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน กิจการธนบัตรไม่บันทึกรับรู้มูลค่าตามสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในงบการเงิน ณ วันทำสัญญา แต่เปิดเผยภาระผูกพันของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (Contingent Liability) ตามสัญญาดังกล่าว ณ วันสิ้นปี

ม.ก.

3.4 สินค้ำคงเหลือ

สินค้ำคงเหลือที่ซื้อ บันทึกด้วยราคาทุนถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average)

สินค้ำคงเหลือที่ผลิตเอง บันทึกด้วยราคาทุน

3.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดินแสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการให้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์

อายุการให้ประโยชน์

อาคาร สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง

5-20 ปี

เครื่องจักร และอุปกรณ์

3-15 ปี

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค้ำคงเหลือของสินทรัพย์ มีการทบทวนทุกสิ้นปี

3.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม ค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์

3.7 การคำนวณต้นทุนการผลิต

ธนบัตร ใช้วิธีต้นทุนช่วงการผลิต (Process Cost Method)

สิ่งพิมพ์อื่น ใช้วิธีต้นทุนงานสั่งทำ (Job Order Cost Method)

3.8 ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน

3.8.1 โครงการสมทบเงิน

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้กิจการธนบัตร จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว เงินส่วนที่กิจการธนบัตรจ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าว รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3.8.2 โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์ ประกอบด้วย โครงการบำเหน็จบำนาญ ตามข้อบังคับ ธปท. ว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน ตามระเบียบ ธปท. เรื่อง การรักษาพยาบาล

ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) แสดงเป็นหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานด้วยมูลค่าปัจจุบัน และรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน สำหรับกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดขึ้น

4. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
เงินสด	5	5
เงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทย	1,897	4,952
เงินฝากธนาคารพาณิชย์	<u>802</u>	<u>1,586</u>
รวม	<u>2,704</u>	<u>6,543</u>

5. สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
สินค้าสำเร็จรูปธนบัตร	1,580	1,388
สินค้าสำเร็จรูปสิ่งพิมพ์อื่น	-	1
งานระหว่างทำ	105	58
งานระหว่างทำผลิตภัณฑ์คงค้าง	47	5
วัตถุดิบและวัสดุคงคลัง	658	351
วัสดุทั่วไป	2	2
วัสดุงานธนบัตร	<u>2</u>	<u>2</u>
รวม	<u>2,394</u>	<u>1,807</u>

6. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
ลูกหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	3	9
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	55	101
อื่น ๆ	<u>1</u>	<u>1</u>
รวม	<u>59</u>	<u>111</u>

๖๓

7. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

2561

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด			ปลายงวด	ยอด			ปลายงวด	สุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง		ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง		
ที่ดิน	1,233	-	-	1,233	-	-	-	-	1,233
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,719	2	-	3,721	1,896	185	-	2,081	1,640
เครื่องจักรและอุปกรณ์	6,104	344	13	6,435	4,987	228	3	5,212	1,223
สินทรัพย์ระหว่างทำ	105	379	353	131	-	-	-	-	131
รวม	<u>11,161</u>	<u>725</u>	<u>366</u>	<u>11,520</u>	<u>6,883</u>	<u>413</u>	<u>3</u>	<u>7,293</u>	<u>4,227</u>

หน่วย : ล้านบาท

2560

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด			ปลายงวด	ยอด			ปลายงวด	สุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง		ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง		
ที่ดิน	1,233	-	-	1,233	-	-	-	-	1,233
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,710	18	9	3,719	1,717	187	8	1,896	1,823
เครื่องจักรและอุปกรณ์	5,995	166	57	6,104	4,767	276	56	4,987	1,117
สินทรัพย์ระหว่างทำ	65	231	191	105	-	-	-	-	105
รวม	<u>11,003</u>	<u>415</u>	<u>257</u>	<u>11,161</u>	<u>6,484</u>	<u>463</u>	<u>64</u>	<u>6,883</u>	<u>4,278</u>

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2561 และ 2560 มีจำนวน 413 ล้านบาท และ 463 ล้านบาท ตามลำดับ

8. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2561								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์									
และระบบงาน	216	23	-	239	199	8	-	207	32
รวม	216	23	-	239	199	8	-	207	32

หน่วย : ล้านบาท

	2560								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์									
และระบบงาน	211	5	-	216	195	4	-	199	17
รวม	211	5	-	216	195	4	-	199	17

ค่าตัดจำหน่ายประจำปี 2561 และ 2560 มีจำนวน 8 ล้านบาท และ 4 ล้านบาท ตามลำดับ

9. เจ้าหนี้อื่น ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2561	2560
เจ้าหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	36	19
อื่น ๆ	1	-
รวม	37	19

10. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2561	2560
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	24	16
อื่น ๆ	8	14
รวม	32	30

11. หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน

หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วย หนี้สินตามโครงการบำเหน็จบำนาญ 1,611 ล้านบาท และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน 1,206 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 1 มกราคม	2,712	2,023
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	39	39
ต้นทุนดอกเบี้ย	50	53
ผลประโยชน์ที่จ่ายและโอนระหว่างปี	(273)	(247)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	<u>289</u>	<u>844</u>
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>2,817</u>	<u>2,712</u>

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

อัตราคิดลดเฉลี่ย	2.16% - 5.57%
อัตราขึ้นเงินเดือนถัวเฉลี่ย	6.50%
อัตราแนวโน้มต้นทุนการรักษาพยาบาล	2.00%
อายุขัย	ตารางมรณะของประเทศไทย พ.ศ. 2560

12. เงินสำรองทั่วไป

เงินสำรองทั่วไปเป็นเงินสำรองที่จัดสรรจากกำไรสุทธิงวดก่อนเพื่อขาดทุน และเพื่อวัตถุประสงค์อื่น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสายออกบัตรธนาคาร เป็นไปตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารจัดการธนบัตร พ.ศ. 2552 (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1) พ.ศ. 2555 ข้อ 6.13.2 ทั้งนี้ คณะกรรมการสายออกบัตรธนาคาร ในการประชุมครั้งที่ 4/2560 วันที่ 19 เมษายน 2560 เห็นชอบให้กิจการธนบัตรกันเงินสำรองจากกำไรในแต่ละปีเพื่อสะสมเงินสำรองทั่วไปรวมให้ได้เท่ากับร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงเงินสำรองทั่วไป ปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน

13. ต้นทุนขาย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2561	2560
สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือต้นงวด	1,389	1,579
บวก สินค้าผลิตเสร็จระหว่างงวด	<u>2,149</u>	<u>2,140</u>
สินค้าสำเร็จรูปมีไว้เพื่อขาย	3,538	3,719
หัก สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด	<u>1,580</u>	<u>1,389</u>
ต้นทุนขาย	<u>1,958</u>	<u>2,330</u>

14. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

	2561	2560
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	680	671
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์	47	48
ค่าเสื่อมราคาและตัดจำหน่าย	160	158
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	17	-
อื่น ๆ	<u>212</u>	<u>224</u>
รวม	<u>1,116</u>	<u>1,101</u>

15. รายได้อื่น

หน่วย : ล้านบาท

	2561	2560
รับชดใช้ค่ากระดาชบกพร่อง	18	11
รายได้ค่าปรับ - อื่น ๆ	18	2
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	-	27
อื่น ๆ	<u>2</u>	<u>1</u>
รวม	<u>38</u>	<u>41</u>

16. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2562 กิจการธนบัตรได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ กับนิติบุคคลแห่งหนึ่ง ในราคา 1,000 ล้านบาท กำหนดแบ่งชำระ 8 งวด ๆ ละ เท่า ๆ กัน และจะโอนกรรมสิทธิ์เมื่อชำระงวดสุดท้ายครบถ้วนแล้วภายในปี พ.ศ. 2569

17. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท. ให้ออกงบการเงินเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2562